

sedanjost z delom, bojem in pogumom. Gospodstvo je za lenuhe in kapitaliste, za nas so demokratska načela!

2000 nas je. Ali bi ne imel »Učit. Tov.« lahko najmanj toliko naročnikov? Ali bi me ne bilo v dno duše sram, če me kdo praša, sem li naročnik svojega glasila, pa bi mu moral odgovoriti, da nisem?! Ali bi »Popotnik« v enakem številu lahko ne romal vsak mesec med svet? Ali bi ne pridobil lahko vsakdo »Zvončku« vsaj dveh naročnikov, da bi štelo njih število tisoče?! Hipoma bi prenehale večne tožbe naših upravnikov, zakaj naša organizacija bi pridobila čvrsto materialno podlago, in naši listi bi se razvili do popolnosti. To bi bilo učiteljstvu samemu v korist.

Tako pa životarimo in z največjimi žrtvami vzdržujemo to, kar sta zasnovala navdušenost in smisel za organizacijo!

Žal, da ne bodo čitali teh opravičenih očitkov tisti, ki so jim namenjeni, ker ne čitajo učiteljskih listov. Zato naj poskrbe naši zvesti prijatelji, da bodo zvedeli o tem, kar pišemo danes. Tem zvestim prijateljem velja samo ena prošnja: Agitujtel!

Ako ne, pojdemo nazaj in ne naprej!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca grudna 1905 K 183.314-97.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Žičkar in celjska okoliška dekliška šola.

Državni poslanec in nekdanji celjski vikar Žičkar, ki je bil v zasebnem in tudi javnem življenju koncilijanten mož, vendar tudi ni bil brez napak, kakor sploh ni noben človek, ki je pod kožo krvav, čeprav je blagoslovljen. Uprav smešno se nam toraj zdi, ako klerikalna lista »Slovenski gospodar« v Mariboru in »Slovenec« v Ljubljani kujeta iz Žičkarjevih političnih napak slavo v — deveta nebesa.

Ne govorimo radi o rajnih politikih, ki so si na tem ali onem polju pridobili nekaj zaslug za slovenski narod. Nikakor nam pa ne bo nikdar ugajalo, ako se napačnemu političnemu delovanju pojo tirade. In tako je s celjsko okoliško dekliško šolo.

O tej šoli je že marsikateri klerikalec porabil zadnji čas precej črnila v gori imenovanih listih, sodeč iz svojega omejenega vidika, ter s tem pokazal, da ne pozna niti osnovnih pojmov o ljudskem šolstvu. Črevlje naj sodi kopitar!

Ko se je sedanji ljudsko-šolski zakon, pozneje neliko izpremenjen, uveljavil l. 1869, so bili v Celju še lepi časi. Ker so bili že takrat na okoliški šoli premajhni prostori, je dalo takrat celjsko mesto — sedaj ultra nemško — prostor za en razred na razpolago v sedanjih sobah celjskega muzeja.

Tako je bilo takrat. Danes je ljut boj, ali se sme poslopje za deško in dekliško šolo staviti v celjskem mestu, katerega šolsko okrožje leži zunaj mesta, a v Gaberjih n. pr. ne vedo, kje se začne in neha mesto in kje okoliška občina s šolskim okrožjem.

Po tem občnem razloženju pridemo do rajnega Žičkarja, ki je bil mnogo let vikar v Celju ter posegel s svojim vplivom v šolske razmere okoliške šole.

Prepričani smo, da je mož morebiti imel najboljšo voljo, da koristi slovenskemu narodu, samo da je svoje delovanje utemeljil na napačnih premisah.

Žičkar je hotel imeti posebno dekliško šolo za okolico, na kateri naj poučujejo nune. Ker takrat niso gledali na to, da se dekliška šola ustanovi postavnim potom, si je zabil v glavo, da je treba ustanoviti zasebno dekliško šolo, na kateri naj poučujejo nune. Ker pa nadalje za zasebne šole nič ne prispeva deželni odbor, je ustanovil Žičkar kot celjski vikar »Katoliško podporno društvo«, ki je beračilo po vsem slovenskem Štajerju, da je zmoglo stroške za vzdrževanje zasebne nunske dekliške šole za okolico Celje. In tako se je Slovencem v mestu Celju in širši okolici naložil nepotreben narodni davek.

Ako velja šolski zakon, da se mora povsod, kjer se prekorači število šoloobiskujočih otrok, pomnožiti število razredov, bi se moralo to tudi zgoditi na okoliški šoli v Celju. Iz mešane ljudske šole, kakor je bila izprva, bi se morala ta razširjati po številu otrok v osemrazrednico do desetrazrednice. Takrat bi bil pa čas, da se ta mešana ljudska šola loči v samostojno dekliško in samostojno deško ljudsko šolo.

In kaj bi pomenilo to? Zdaj bi že imeli sistemizovane službe za dekliške razrede, ki jih danes nimamo in jih v kratkem še ne bomo imeli. Kak vrišč je nastal lansko leto ko so začele nune v Celju pobirati šolnino in so zaradi prenapolnjenja razredov mnogim deklicam odklonile sprejem. Ali je bilo tega treba? Zakaj pa niso izprva hodili po pravem potu?

Jako umevno je, da se deželni odbor štajerski, ki podpira le celjsko lažinemstvo, protivi ustanovitvi dekliške šole, ker rajši vrže nunam nekaj kron v podporo njihove zasebne šole, da si prihrani večje vsote za javne šole.

Kakor čujemo, so svojčas namignili krajnemu šolskemu svetu okolice Celje, naj v provizoričnem stanovanju ustanove nekaj razredov dekliške šole ter s tem za to sistemizujejo potrebne plače, ali to so odločilni gospodje iz gotovih posebnih vzrokov odklonili. S tem pa se je sistemizovanje služb za dekliško šolo okolice Celje zavleklo za — poznejše čase. Bog ve, do kdaj?

Očividno je, da pri teh političnih špekulacijah trpe le za šolo godni otroci, ki n. pr. obiskujejo deško šolo, nastanjeno v nesposobnem poslopju, ali nunske šole s šolnino ali pohajajo celjske ponemčevalnice ali so pa brez pouka.

Ako bi bili izbrali stavbišče za okoliško ljudsko šolo v okolici Celja, kamor pravzaprav sodi, bi bila vsa zadeva že davno rešena. Pri tem je še pomisliti, da dosedaj nastavljeno učiteljstvo okoliške šole celjske pri bodočih volitvah raznih poslancev ne bo odločilno merodajno, dočim bi morebiti utegnili biti pri volitvah v občinski zastop okolice Celje, zakaj občina okolica Celje ima itak vroč volilni boj.

Po tem razmotrivanju se vendar moremo začudeno vprašati, ali je bilo umestno, da je rajni Žičkar ustanovil »Katoliško podporno društvo«, ki naj na račun prostovoljnega narodnega davka vzdržuje zavod, ki ga mora v smislu šolskih zakonov vzdrževati deželni odbor. Ali naj štejemo to v zaslugo rajnemu Žičkarju? Nikakor ne! Kdor tega ne izprevidi, je zaslepljen klerikalec!

Da pa ne bo kdo mislil, da smo sovražniki nun na celjski zasebni dekliški šoli, mu lahko povemo, da bi ne imeli nič proti temu, ako bi se vzdrževalo zasebno dekliško meščansko šolo. Potem bi bile opravičene pobirati šolnino, ne pa zdaj za navadno občo dekliško šolo, ki mora zanjo skrbeti dež. odbor. Postopanje postavnim potom je do zdaj skoraj povsod dovedlo do zaželjenega uspeha.

Dopisniki »Slovenskega gospodarja« in »Slovenca« pa morajo iz tega spoznati, če so morebiti — resnicoljubni, da se njih najboljši možje lahko motijo, ako niso v šolskih stvareh dovolj poučeni. Ali jim naj potem njihove napake štejemo v zasluge? Pameten človek tega ne bo storil. Zato vam pa damo potreben nauk: Ostanite pri svojem koritu!

V uvaževanje.

Ako nas znamenja ne varajo, ima »moderno risanje« toliko življenske energije v sebi, da mu je zagotovljen trajen obstanek v vrsti ljudskošolskih predmetov.

Življensko sposobnost »modernega risanja« je najbolj pokazala minula šolska razstava v Ljubljani. Uspehi naravnost čudoviti!

Vendar nam pa ta razstava — kar se tiče »modernega risanja« — ni pokazala one naravne poti, po kateri hodi učitelj z učenci, da doseže vsaj »minimalne zahteve modernega risanja«. Na te razstavi smo videli mnogo in nič. Mnogo je videl oni, ki ga prevlada hipna vnanost, videl pa ni nič oni, ki išče v vsakem predmetu »duše«.

Ako nas spomin ne vara, se pripravlja tam v nemškem Gradcu nekaka enketa, da izda genetično pot, ki naj pripravi ljudskošolskega učitelja na to, da doseže vsak vsaj »minimalni maksimum« ravno v ljudski šoli v »modernem risanju«.

In Slovenci? Naj li zopet čakamo, da dobimo iz tujine navodilo za to strujo? Menim, da ne!

Ako c. kr. dež. šol. svet kranjski ni mogel oživitvoriti onega obljubljenega risarskega tečaja*) zaradi večne suše državnih blagajnic, posebno če se tiče kake dobrote, izkazane Slovincem, — svetujemo mu sledeče v blagohotno uvaževanje:

C. kr. dež. šol. svet kranjski skliči enketo priznanih strokovnjakov v »modernem risanju« — ne samo teoretikov, temveč i praktikov — ki naj sestavi enotno učno pot za »moderno risanje«.

Ker pa zahteva ravno »moderno risanje« mnogo mnogo nazoril — brez teh je vsak uspeh izključen, — in ker je pa naša dežela — to je vojvodina Kranjska — tako ubožna, dovoljujemo si v svoji skromni zahtevi iti še dalje, in sicer:

C. kr. dež. šol. svet kranjski ukreni potrebno, da se risarije v »modernem žanru«, ki jih izvrše ljubljanski pripravniki ali pripravnice, darujejo posameznim šolam širom Kranjske, posebno onim, ki že sedaj goje »moderno risanje«. S tem ne bo c. kr. dež. šol. svet kranjski le neverjetno veliko olajšal dotičnim učiteljem dela, temveč bo storil tudi premnogo v povzdigo estetičnega čuta dotično šolo obiskujočih otrok. In ravno gojenje estetičnega čuta v ljudski šoli je nekako prvo pravilo prave otroške vzgoje. Saj že Pavel Heyse poje nekje v svojih sonetih:

»Gesegnet Volk! Dir wird das Glück zu Teile,
den Sinn für Kunst in früher Sonntagsfeier
schon mit der Milch der Mutter einzusaugen.«

Iv. Šega.

*) Čudno, Kočevarji so ga pa takoj dobili!

Uredn.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Jubilejska samopomoč. Razposlal sem na vse člane poštne položnice, da vplačajo prispevek za l. 1906. v znesku 2 K in 10 h za stroške. Prosim, da se odzovejo člani čimprej, da morem urediti račune. Naj se me ne muči z nadležnim izterjevanjem, ker mi ne preostaja časa, pa tudi stroški so. Letos bo občni zbor »Jubilejske samopomoči« skupno z zborovanjem »Zaveze« v Došanju.

Nekateri člani še dolgujejo za zadnji slučaj smrti; tem sem označil njihov dolg na listku.

Franc Ks. Trošt, t. č. predsednik.

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje dne 2. svečna ob eni popoldne v Šmarju. Vzpored: Zapisnik in dopisi. Poročilo tajnika in blagajnika. Volitev novega odbora in delegatov. Razprava: Naše delo in vzori. Slučajnosti. K obilni udeležbi vljudo vabi odbor.

Učit. društvo za celjski in laški okraj zboruje dne 2. febr. t. l. v navadnih prostorih ob pol 12. uri predpoldne po nastopnem vzporedu: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve in nasveti. Nadaljevanje g. prof. Kožuha podavanja o kartografski projekciji. 4. Iz šolske prakse. (Ob 9. je pevska vaja. Na vzporedu: 3 Pauknerjevi mešani zbori in Rastin »Ponočni stražnik« — moški zbor.)

K obilni udeležbi vljudo vabi

Armin Gradišnik, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico zboruje dne 1. februarja 1906 ob 10. dopoldan v šoli Leitersberg. Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila. 4. Predavanje (g. dr. Bezjak). 5. Volitve. 6. Predlogi in nasveti. Tovariši in tovarišice! Pri tem zborovanju bomo imeli priliko, slišati in povedati marsikaj, kar pojde iz srca v srce. Na obilno svidenje Vam tedaj kliče

Avguštin Požegar, t. č. načelnik.

Ljutomersko učiteljsko društvo ima glavno zborovanje dne 1. svečna 1906 v Ljutomeru na Franc-Jožefovi šoli ob pol 11. uri dopoldne. Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila: a) tajnikovo; b) blagajnikovo. 4. Podavanje o čebelarstvu. — Podava g. kolega Krebs iz Prevalja na Koroškem, in sicer: a) materialna korist čebeloreje; b) korist čebeloreje za kmetijstvo; c) čebeloreja — sredstvo k omiki in izobrazbi ljudstva. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Najvljudneje vabi odbor.

Ormoško učiteljsko društvo ima svoj občni zbor v četrtek, 1. februarja t. l., v ormoški slovenski šoli. Začetek ob pol 11. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. Podavanje o čebelarstvu. 4. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo. 5. Volitev novega odbora in treh pregledovalcev društvenih računov. 6. Predlogi in nasveti. — Eno uro pred zborovanjem je odborova seja. Vse člane, kakor tudi tiste, ki žele na novo vstopiti, vabi vljudo odbor.

Učiteljsko društvo konjiškega okraja je imelo zborovanje 4. t. m. v Konjicah. Udeležba je bila nekoliko bolja kot zadnjič, vendar bi bilo želeli boljše. Mlačnost do stanovskih zadev je v sedanjih resnih časih nedopustna. — Gosp. Mir. Kožuh je kot predsednik navzoče pozdravil in jim čestital k novemu letu. Posebno je pozdravil 2 nova člana, in sicer gđc. Kavčičevo iz Zreč in gosp. Krhlanka iz Čadrama. Zapisnik zadnje seje se z malimi opazkami odobri. — V pretečenem letu je imelo društvo 28 članov, 180 K 62 h dohodkov in 124 K 26 h stroškov, torej 56 K 36 h prebitka — Tovariš Pukmeister je poročal o letošnji dež. učit. skupščini v Gradcu. — Društvo sklene, da se obrne na »Zavezo« ter prosi pojasnila glede nekega računa, ki ga je prejelo. Tov. Serajnik Lovro ml. protestira, da bi se spodnještaj. učit. zvezi usiljevalo »Verbandovo« glasilo, posebno ker se je glasilo določilo, ne da bi se spodnještaj. učit. zvezo kaj vprašalo, ampak je vsakemu